Bojxona organlarida Gender zo'ravonlikga qarshi Kurashish bo'yicha ESLATMA

GENDERGA ASOSLANGAN ZOʻRAVONLIK-BU JINOYAT SIFATIDA JAVOBGARLIKKA TORTILISHI KERAK BOʻLGAN INSONIYAT OFATI

Zo'ravonlikning oqibatlari...

JISMONIY OQIBATLAR

> nisbatan yengil jarohatlardan tortib o'limga yoki doimiy nogironlikka olib keladigan jiddiy jarohatlargacha; istalmagan homiladorlik yoki homiladorlikning salbiy natijasi; jinsiy yo'l bilan yuqadigan infektsiyalar, siydik yo'llari infektsiyalari va boshqalar.

IJTIMOIY OQIBATLAR

insonning do'stlari va oilasidan uzoqlashishi, ishi yoki daromadini yo'qotishi, o'qishni tashlab qo'yishi, ijtimoiy izolyatsiya va marginallashuvni o'z ichiga oladi

PSIXOLOGIK OQIBATLAR

tashvish, asabiylashish, uyqu va diqqatni jamlash muammolari, ishtahaning etishmasligi, g'azab va depressiya, o'z-o'ziga zarar yetkazish va o'z joniga qasd qilish fikrlarini o'z ichiga oladi.

MOLIYAVIY OQIBATLAR

- Daromadni yo'qotish
- Tibbiy xarajatlar
- Mulkni yo'qotish
- Yuridik xarajatlar

Quyidagilarni o'z ichiga olgan jabrlanuvchiga yo'naltirilgan yondashuvni qo'llang:

- **Hurmat:** Sizning barcha harakatlaringiz jabrlanuvchining tanlovi, istaklari, huquqlari va qadr-qimmatini hurmat qilishga asoslangan.
- Xavfsizlik: xavfsizlik va gendeb zo'ravonlikdan jabrlanuvchilarni himoya qilish ustuvor vazifa hisoblanadi.
- Maxfiylik: Jabrlanuvchi o'z hikoyalarini kimga aytib berish yoki aytmaslikni tanlash huquqiga ega. Maxfiylik sizga aytilgan ma'lumotlarni boshqalarga oshkor qilmasligingizni anglatadi.
- **Diskriminatsiyaga yo'l qo'ymaslik:** muhtoj bo'lgan har qanday shaxsga teng va adolatli yordam ko'rsatish.
- Agar tibbiy xizmatlar mavjud bo'lsa, har doim ular haqida to'liq ma'lumot bering.
  Bilganlaringizni baham ko'ring va bilmaganlaringizni tushuntirishga harakat qiling. Insonga
  tibbiy xizmatlardan foydalanish bo'yicha o'zi qaror qabul qilishiga ruxsat bering. 72 soat
  ichida malakali tibbiy yordam olish jinsiy yo'l bilan yuqadigan kasalliklar yuqtirishning
  oldini oladi va 120 soat ichida istalmagan homiladorlikning oldini oladi.
- Shaxsiy ma'lumotlarning himoya qilinishini va jabrlanuvchining xavfsizligini ta'minlash. Jabrlanuvchi yoki voqea haqidagi shaxsiy ma'lumotlarni, shu jumladan rahbaringizga ham yozmang, suratga olmang yoki og'zaki ravishda xabar qilmang. Jabrlanuvchining ovozini yozib olishning oldini olish maqsadida telefonlar va kompyuterlarni olib qo'ying.
  - Shaxsiy/identifikatsiyalash ma'lumotlar, bular jabrlanuvchining ismi, jinoyatchining ismi / ularning zo'ravonligi, tug'ilgan sanasi, pasport raqami, uy manzili, ish manzili, jabrlanuvchining bolalari boradigan maktabning joylashgan joyi, aniq vaqti va hodisalar joyi va boshqalar.

Gender zo'ravonlik to'g'risida sizga murojat qilishganda

Uchinchi tomondan eshitsangiz:

Jabrlanuvchilar uchun mavjud bo'lgan har qanday xizmatlar va yordam haqida dolzarb va aniq ma'lumotlarni taqdim eting. Shaxsga ushbu ma'lumotni jabrlanuvchi tayyor bo'lganda foydalanishi uchun jabrlanuvchiga xavfsiz va maxfiy yetkazish kerakligi to'g'risida so'rang, .

Jabrlanuvchi(lar)ning o'zlaridan eshitsangiz:

Ko'ring va tinglang

O'zingizni tanishtiring. Qanday yordam berishingiz mumkinligini so'rang. Hurmatda bo'ling va xavfsizlik, shaxsiy hayot va kamsitmaslikni birinchi o'ringa qo'ying.

Nima qilmaslik kerak?

Nima aytish kerak?

- ✓ Jabrlanuvchiga yordam so'rab sizga murojaat qilishiga ruxsat bering. Eshiting va u nimaga muhtoj ekanligini bilib oling.
- Asosiy ehtiyojlarni qondirishga yordamingiz kerakligi haqida bilib oling. Ba'zi jabrlanuvchilarga zudlik bilan tibbiy yordam yoki kiyim kerak bo'lishi mumkin.
- ✓ Jabrlanuvchidan turgan joylaringizda u o'zini qanday his qilayotgani haqida so'rang. Agar jabrlanuvchi boshqa odam bilan birga kelgan bo'lsa ularning oldida gapirish xavfsiz ekanligi haqida o'ylamang.
- Amaliy yordam taklif qiling, masalan, bir stakan suv, alohida o'tirish uchun joy, salfetkalar va boshqalar.
- Agar jabrlanuvchiga kerak bo'lsa, tarjimon yoki unga yordam beradigan sherigini tanlashi uchun barcha sa'yharakatlarni amalga oshiring.

- Yomon, noqulay, noto'g'ri narsa sodir bo'lganligi va/yoki u zo'ravonlik qurboni bo'lganligi haqida ma'lumot bermoqchi bo'lgan shaxsni e'tiborsiz qoldirmang.
- Odamlarni sizning yordamingizdan foydalanishga majburlamang, haddan tashqari tajovuzkor bo'lmang.
- ☑ Jabrlanuvchidan o'zi aytib bera oladiganidan ko'ra ko'proq ma'lumotga ega bo'lishga urinmang. Aynan nima haqida tafsilotlar sodir bo'lgan va buni kim qilganligi sizning vazifangiz uchun muhim emas, sizning vazifangiz faqatgina mavjud xizmatlar haqida ma'lumot berishdan iboratdir.
- Shaxsning zo'ravonlik jabrlanuvchisi yoki kaltaklanganligi va hokazolar haqida bilishga urunmang.

Gapirish uchun misollar...

- > Siz ogʻriq his qilayotganga oʻxshaysiz, kasalxonaga borishni hohlaysizmi?"
- > Suv ichishni hohlaysizmi? Iltimos, o'zingizga qulay his qilingni...
- Sizga bu yerda qulaymi? Balki o'zingizni yaxshiroq his qiladigan joy bordir? Bu yerda qaplashish sizqa qulaymi?"

ESHITING

- Siz bilan baham ko'rilgan har qanday ma'lumotni maxfiy deb hisoblang.
  Agar sizga eng yaxshi yordam ko'rsatish bo'yicha maslahat yoki yo'lyo'riq kerak bo'lsa, jabrlanuvchidan professional yoki hamkasb bilan maslahatlashish uchun ruxsat so'rang. Jabrlanuvchining shaxsiy ma'lumotlarini oshkor qilmasdan maslahat so'rang
- ✓ Sizning holatingizda mavjud bo'lsa, maxfiylik cheklovlariga oid har qanday taxminlarni boshqaring.
- O'zingizga tegishli bo'lgan istaklaringizni boshqaring.
- ✓ Gapirishdan ko'ra ko'proq eshiting
- ✓ Bu jabrlanuvchining aybi emasligini ta'kidlab, hamdardlik va qo'llabquvvatlash so'zlarini bildiring.

- Hech narsa yozmang, jabrlanuvchini suratga olmang, suhbatni telefoningizga yoki boshqa qurilmangizga yozib olmang va boshqalarga, shu jumladan ommaviy axborot vositalariga hech narsa aytmang.
- Nima bo'lganligi haqida savol bermang. Buning o'rniga tinglang va qanday yordam berishingizni so'rang.
- ☑ Jabrlanuvchining tajribasini boshqa odamlar bilan bo'lgan voqea bilan solishtirmang. Bo'lib o'tgan voqea alohida yoki ahamiyatsiz emasligini aytmang. Muhimi, jabrlanuvchi nima bo'lganini qanday qabul qilishidir.
- Sizga aytilgan narsalarni so'roq qilmang yoki rad qilmang. Esingizda bo'lsin, sizning vazifangiz xolis tinglash va mavjud yordam xizmatlari haqida ma'lumot berishdir.

Gapirish uchun misollar...

- > Sizga qanday yordam bera olaman?
- > Biz gaplashadigan hamma narsa faqat o'rtamizda qoladi. Men sizning ruxsatingizsiz hech kimga hech narsa aytmayman...
- > Menga o'zingiz hohlagan ma'lumotlaringizni aytishingiz mumkin. Qo'llabquvvatlash xizmatlari haqida ma'lumot olish uchun boshingizdan o'tkizgan voqealar haqida aytib berishingiz shart emas."

Aloqa o'rnating

- ✓ Jabrlanuvchining o'z qarorlarini qabul qilish huquqini hurmat qiling.
- Barcha mavjud xizmatlar haqida ma'lumot bering, hatto ular gender zo'ravonlikga ixtisoslashgan bo'lmasa ham.
- ✓ Jabrlanuvchi(lar) hozir qaror qabul qilishga majbur emasliklarini va u (ular) keyinroq ham yordam so'rab murojaat qilishlari mumkin ekanligini tushuntiring.
- ✓ Jabrlanuvchi ishonadigan va yordam soʻrab murojaat qilishi mumkin boʻlgan doʻst, oila a'zosi yoki boshqa birov bor yoki yoʻqligi haqida bilib oling.
- Qandaydir chora ko'rmoqchi bo'lsangiz bu haqida jabrlanuvchidan so'rang.
- Suhbatni rag'batlantiruvchi so'zlar bilan yakunlang..

- ☑ Imkoniyatlaringizni oshirib yubormang, yolg'on va'dalar va yolg'on ma'lumotlar bermang
- Maslahat yoki qanday harakat qilish kerakligi haqida fikringizni bildirmang.
- Boshqa odamning istaklari va ehtiyojlarini bilaman deb o'ylamang. Ba'zi harakatlar qasos olish yoki zararga olib kelishi mumkin
- Inson va uning tajribasi haqida taxminlar qilmang; Hech qanday asosda, jumladan yoshi, oilaviy ahvoli, nogironligi, diniy e'tiqodlari, millati, jinsi vazo'ravonlikni amalga oshirgan odamni shaxsini kamsitmang.
- ☑ Jabrlanuvchi va boshqa odamlar (aybdor yoki uchinchi shaxs, masalan, oila a'zosi, jamoa a'zosi, jamoat rahbari va boshqalar) o'rtasida tinchlik o'rnatishga, kuch bilan qabul qilishga yoki muammoni hal qilishga urinmang.
- Voqea tafsilotlarini yoki jabrlanuvchining shaxsiy ma'lumotlarini hech kimga oshkor qilmang. Jabrlanuvchining oila a'zolari, huquqni muhofaza qiluvchi organlar va boshqa xavfsizlik xizmatlari, jamoat rahbarlari, hamkasblari, menejerlari va boshqalar bundan istisno emas. Bunday ma'lumotlarni almashish jabrlanuvchiga zarar yetkazishi mumkin.

Gapirish uchun misollar...

- > Suhbatimiz oramizda qoladi"...
- > Men maslahatchi emasman, ammo menda mavjud bo'lgan ma'lumotlarni siz bilan baham ko'rishim mumkin. Sizga va/yoki oilangizga yordam beradigan odamlar/tashkilotlar mavjud. Mendan shunday ma'lumot olishni xohlaysizmi?...
- > Bu yerda "Ishonch telefoni" haqida ma'lumotlar, jumladan joylashuvi, ish vaqti, yoʻnalishlar va siz bogʻlanishingiz mumkin boʻlgan shaxsning ismi koʻrsatilgan...
- Siz ishonadigan va yordam so'rashingiz mumkin bo'lgan, ehtimol do'stingiz yoki oila a'zolaringiz bormi? Hohlasangiz kerakli odamga qo'ng'iroq qilish uchun mening telefonimdan foydalansangiz bo'ladi...
- > Keyingi qadamlarga kelsak, bu yerda eng muhimi, siz xohlagan narsangiz va siz uchun nima qulay bo'lishidir...
- > Siz hozir qaror qabul qilishgs msjbur emassiz. Siz buni yaxshilab o'ylab ko'rib keyinchalik fikringizni o'zgartirishga ham haqingiz bor...
- > Sizda harakat rejangiz paydo boʻlganga o'xshaydi. Bu juda ham yaxshi...

HARAKATLAR REJASI

- 1 Siz xavf ostida ekanlgingizni tan oling;
- 2 Qayerga borishingiz mumkinligi o'ylang;
- 3 Yaqinlaringizga xabar bering;
- 4 1146 ishonch raqamini yodda tuting;
- 5 Hujjat va pullaringizni bir joyda saqlang.

Bevosita xizmat olib borayotgan bojxona boshqarmaning xotin-qizlar masalalari bo'yicha boshlang'ich tashkilot raisiga bo'lib o'tgan / o'tayotgan zo'ravonlik haqida xabar bering.

Ma'lumotlarning maxfiyligi ta'minlanadi.

Call markazga zo'ravonlik to'g'risida xabar bering 1108 ishonch raqami

Ma'lumotlarning maxfiyligi ta'minlanadi.

Sizning muammongizga nisbatan, siz bilan kerakli turdagi tajribali xodimlar bogʻlanib, zoʻravonlikga barham berishda koʻmaklashadi.

- Yuridik xizmat
- Psixologik xizmat
- Tibbiy yordam

"Umidani chaqiring"Bojxona xodimlari uchun

Bojxona qo'mitasi xotin-qizlar masalalari bo'yicha boshlang'ich tashkilot raisi **Pirmuxamedova Umida Bahtiyorovnaga** zo'ravonlik haqida xabar bering!!!

